

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. maj 2011
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2011-730-1352
Dok.: LBI40973
+ bilag

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 om forslag til folketingsbeslutning B 128 om dna-registrering, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. maj 2011. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Lars Barfoed

/

Ole Hasselgaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 om forslag til folketingsbeslutning B 128 om dna-registrering:

”Ministeren bedes oplyse, hvilke regler der gælder i England og i de nordiske lande for registrering af borgere i et centralt dna-profil register.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet via Udenrigsministeriet indhentet oplysninger om de gældende regler i England og i de nordiske lande for registrering af borgere i et centralt dna-profilregister.

Den danske ambassade i London har oplyst følgende om reglerne vedrørende dna-registrering i Storbritannien:

”Resumé

- Regler for dna-registrering af borgere i UK er uddelegeret til lokalregeringerne. Dna-registrering ifm. terrorlovgivningen omfattes dog af fælles lovgivning for hele UK.
- Borgere i England, Wales og Nordirland kan registreres i dna-registret, såfremt man er arresteret for en lovovertrædelse, der vil figurere på straffeattesten. Skotsk lovgivning fastsætter strengere regler for dna-registrering.
- På baggrund af en kendelse fra EMRD har regeringen fremsat forslag til opstramning af loven for England og Wales ad modum det skotske eksempel.
- Nordirland har på samme baggrund taget initiativ til en lignende reform.

Detaljer

1. Nuværende lovgivning

Regler for dna-registrering af borgere i UK er uddelegeret til lokalregeringerne. England og Wales har et fælles regelsæt, mens Nordirland og Skotland har selvstændig lovgivning på området. Fsva. dna-registrering i forbindelse med terrorlovgivningen er der imidlertid fælles lovgivning for hele UK.

På trods af varierende regelsæt foregår dna-registrering i UK i ét centralt dna-profil-register, *National DNA Database (NDNAD)*. Ca. 5 mio. briter var i 2010 registreret i NDNAD.

Nedenstående oversigt opsummerer de gældende regelsæt for de respektive dele af UK.

England og Wales

Gældende regler for dna-registrering i England og Wales er bestemt ved '[Police and Criminal Evidence Act 1984 \(PACE\)](http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1984/60/contents)' [http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1984/60/contents]. Personer kan iht. *PACE* registreres i dna-registret uden samtykke, såfremt de er arresteret eller er administrativt tilbageholdt for en lovovertrædelse, der er en del af det britiske kriminalregister, dvs. vil figurere på pågældendes straffeattest (på engelsk: recordable offence).

Det er således ikke et krav, at der skal rejses sigtelse eller fældes dom, for at en person kan registreres i dna-registret. Dna-profiler taget med hjemmel i *PACE* må udelukkende bruges mhp. forebyggelse og efterforskning af kriminalitet samt terrorbekæmpelse. *PACE* sætter ingen grænse for, hvor længe dna-profiler må opbevares i registret, men retningslinjer fastlagt af *Association of Chief Police Officers (ACPO)* instruerer om, at dna-profiler kun kan slettes under 'exceptionelle' omstændigheder.

Nordirland

Regelsættet for dna-registrering i Nordirland er bestemt ved '[The Police and Criminal Evidence \(Northern Ireland\) Order 1989 \(PACE N.I.\)](http://www.legislation.gov.uk/nisi/1989/1341/contents)' [http://www.legislation.gov.uk/nisi/1989/1341/contents], men afviger ikke på nogen betydende punkter fra gældende regler i England og Wales.

Skotland

Reglerne for DNA-registrering i Skotland er bestemt ved '[Criminal Procedure \(Scotland\) Act 1995](http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1995/46/contents)' [http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1995/46/contents]. De centrale punkter i det skotske system er:

- 1) Personer kan registreres i dna-registret uden samtykke, såfremt de er sigtet for en lovovertrædelse, der er en del af det britiske kriminalregister eller er administrativt tilbageholdt. Dna-profiler må udelukkende bruges mhp. forebyggelse og efterforskning af kriminalitet samt terrorbekæmpelse.
- 2) Kun dna-profiler fra personer, der er blevet dømt for en lovovertrædelse, der er en del af det britiske kriminalregister, må opbevares på ubestemt tid. Dna-profiler fra personer, der har været sigtet, men ikke dømt, skal destrueres.
- 3) Dna-profiler fra personer, der har været sigtet for sædeligheds- og voldsforbrydelser, må som undtagelse opbevares i 3 år (med mulighed for toårige forlængelser), desuagtet om der fældes dom.
- 4) Fsva. dna-profiler taget ifm. administrative tilbageholdelser må de i Skotland kun bruges mhp. terrorbekæmpelse.

Dna-registrering iht. terrorlovgivningen (hele UK)

['Terrorism Act 2000'](http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11/contents) [http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/11/contents] fastsætter grundlæggende det samme re-

gelsæt som *PACE* med hensyn til dna-registrering af personer, der er tilbageholdt med hjemmel i skema/bilag 7 eller sektion 41 i samme lov. Det skal bemærkes, at terrorlovgivningen i UK ikke er uddelegeret til lokalregeringerne.

2. Forslag til ændring af lovgivning

UK blev i 2008 pålagt af den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, EMRD at ændre lovgivningen vedr. dna-registrering, jf. kendelsen '[S. and Marper v. The United Kingdom](http://www.bailii.org/eu/cases/ECHR/2008/1581.html)' [http://www.bailii.org/eu/cases/ECHR/2008/1581.html].

EMRD fandt, at *PACE* var i strid med EMRK art. 8 (respekt for privatlivets fred). Det blev især kritiseret, at lovgivningen ikke tog hensyn til lovovertrædelsens art, og at der ikke var fastsat grænser for hvor lang tid, dna-profiler måtte opbevares. EMRD fremhævede i kendelsen den skotske model som en rimelig balance mellem hensynet til privatlivets fred og hensynet til kriminalitetsbekæmpelse.

Den britiske højesteret har i en dugfrisk kendelse af 18. maj 2011 på linje med EMRD fundet, at de nuværende retningslinjer er lovstridige. Hele kendelsen kan findes [her](http://www.supremecourt.gov.uk/docs/UKSC_2010_0173_JudgmentV2.pdf) [http://www.supremecourt.gov.uk/docs/UKSC_2010_0173_JudgmentV2.pdf].

Den britiske regering har med baggrund i EMRDs afgørelse fremsat forslag til ny lovgivning på området, jf. '[Protection of Freedoms Bill](http://www.publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/2010-2011/0146/cbill_2010-20110146_en_1.htm)' [http://www.publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/2010-2011/0146/cbill_2010-20110146_en_1.htm], der i skrivende stund er under behandling i parlamentet. Det bemærkes, at størstedelen af denne lovgivning kun vil gælde for England og Wales. Forslaget vil indføre et system, der i vid udstrækning er bygget på den skotske model som beskrevet ovenfor. Mest betydende forskel er, at dna-profiler fra personer, der har været arresteret (men ikke nødvendigvis sigtet) for sædeligheds- og voldsforbrydelser, kan opbevares 3 år, men kun med mulighed for én toårig forlængelse (skotsk lovgivning sætter ikke nogen grænse for antallet af forlængelser).

Protection of Freedoms Bill vil i tillæg også revidere terrorlovgivningen, således at dna-profiler fra personer, der har været tilbageholdt med hjemmel i sektion 41 i *Terrorism Act 2000*, kan opbevares i 3 år med mulighed for toårige forlængelser ud fra et hensyn til national sikkerhed. Dna-profiler fra personer, der har været tilbageholdt med hjemmel i skema/bilag 7 i samme lov, kan kun opbevares seks måneder. Bemærk, at denne del af loven vil gælde for hele UK.

Det bemærkes endvidere, at *Protection of Freedoms Bill* vil få effekt med tilbagevirkende kraft, hvilket følgelig vil betyde, at en del af det britiske dna-register skal slettes.

Regeringens betænkninger ang. *Protection of Freedoms Bill* og EMRK kan findes i dette [memorandum](http://www.homeoffice.gov.uk/publications/about-us/legislation/freedom-bill/human-rights-memorandum?view=Binary) [<http://www.homeoffice.gov.uk/publications/about-us/legislation/freedom-bill/human-rights-memorandum?view=Binary>].

Nordirland har med baggrund i kendelsen fra EMRD ligeledes taget initiativ til en reform af *PACE N.I.* Forslaget er sendt i høring indtil 7. juni 2011, men alt tyder på, at den endelige lovgivning vil lægge sig tæt op ad *Protection of Freedoms Bill*. Høringen kan findes [her](http://www.dojni.gov.uk/index/public-consultations/current-consultations/consultation_paper_-_retention_of_dna_and_fingerprints_in_northern_ireland.pdf) [http://www.dojni.gov.uk/index/public-consultations/current-consultations/consultation_paper_-_retention_of_dna_and_fingerprints_in_northern_ireland.pdf].

Skotland har p.t. ingen intentioner om at ændre den nuværende lovgivning på området.”

Den danske ambassade i Reykjavik har oplyst følgende om reglerne vedrørende dna-registrering i Island:

”Ambassaden i Reykjavik kan oplyse, at der ikke på Island findes centrale DNA-registre.

For alle nyfødte gælder, at der bliver taget blodprøver for kontrol af eventuelle sygdomme, men DNA-profiler registreres ikke.”

Den danske ambassade i Helsingfors har oplyst følgende om reglerne vedrørende dna-registrering i Finland:

”Finland har ikke et centralt dna-profil register og der er ikke på nuværende tidspunkt nogen diskussion i Finland om etablering af et sådant register.

Der eksisterer begrænsede dna-profil registre (politiet, grænseovervågning og udlændingenservice) og neden for er links til den gældende lovgivning for disse:

Tvångsmedelslag 30.4.1987/450

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1987/19870450>

Lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet 22.8.2003/761

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2003/20030761>

Lag om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet 15.7.2005/579

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2005/20050579>

Utlänningslag 30.4.2004/301

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2004/20040301>”

Den danske ambassade i Stockholm har oplyst følgende om reglerne vedrørende dna-registrering i Sverige:

”Der er tale om to juridiske regelsæt i forbindelse med dna-prøver og registrering i Sverige:

- Rättegångsbalken (1942:740).
- Polisdatalagen (1998:622).

Rättegångsbalkens (Retsplejeloven) kap. 28 § 12a og § 12b foreskriver hvem, hvornår og hvordan, der må afkræves dna-prøver. Polisdatalagen beskriver reglerne for registrering af disse dna-data. På baggrund af en kommende reform af Polisdatalagen findes det relevant at omtale *gældende* retspraksis såvel som den *fremtidige*.

Som resultatet af et lovforslag fremsat af den borgerlige regering i december 2009, blev der i Riksdagen efterfølgende truffet beslutning om ændringer af den nuværende Polisdatalag. Den nye Polisdatalag (2010:361) træder i kraft pr. 1. marts 2012, hvorfor der på nuværende tidspunkt stadig må refereres til Polisdatalagen (1998:622). I Sverige har man som følge deraf pt. en overgangsperiode, hvor der ventes på reformens egentlige implementering. I Justitsministeriet begrundes man overgangsfasen på to år med nødvendigheden af politiets forberedende arbejde forud for det nye system. Formålet med den nye lov (nedfældet i lovens § 1) er at give politiet mulighed for at behandle personoplysninger på en hensigtsmæssig måde i deres retshåndhævende arbejde og at beskytte folk fra krænkelse af deres privatliv i en sådan behandling.

I forbindelse med reformen af Polisdatalagen ændres ordlyden i de relaterede paragraffer under Rättegångsbalken (1942:740). Det er værd at bemærke, at betegnelsen ”dna-profil” fremover vil anvendes.

12a § /Upphör att gälla U:2012-03-01/ Kroppsbesiktning genom tagande av salivprov får ske på den som skäligen kan misstänkas för ett brott på vilket fängelse kan följa, om syftet är att göra en DNA-analys av provet och registrera uppgifter om resultatet av analysen i det DNA-register eller

det utredningsregister som förs enligt polisdatalagen (1998:622). Lag (2005:878).

12a § /Träder i kraft I:2012-03-01/ Kroppsbesiktning genom tagande av salivprov får göras på den som skäligen kan misstänkas för ett brott på vilket fängelse kan följa, om syftet är att göra en DNA-analys av provet och registrera DNA-profilen i det DNA-register eller det utredningsregister som förs enligt polisdatalagen (2010:361). Lag (2010:363).

Ordlyden i § 12b ændres marginalt, men foreskriver fortsat, at der ligeledes kan stilles krav om dna-prøver fra borgere, der er uden for mistanke, men hvor en prøve kan 1) lette identifikationen i efterforskningen af en forbrydelse, der kan medføre fængselsstraf eller 2) der er ekstraordinære grunde til at tro, at en dna-prøve vil være relevant for efterforskningen af forbrydelsen.

Fsva. lovgivning for registrering af dna-data findes denne under den nuværende Polisdatlags § 23 og § 24:

23 § Ett DNA-register får innehålla uppgifter om resultatet av DNA-analys som har gjorts med stöd av bestämmelserna i 28 kap. rättegångsbalken och som avser personer som

- 1. genom lagakraftvunnen dom har dömts till annan påföljd än böter, eller*
- 2. har godkänt ett strafföreläggande som avser villkorlig dom. Lag (2005:877).*

24 § Registreringen av ett analysresultat skall begränsas till uppgifter som ger information om den registrerades identitet. Analysresultat som kan ge upplysning om den registrerades personliga egenskaper får inte registreras.

Polisdatlag (2010:361) erstatter de ovennævnte paragraffer med kap. 4 § 2 og § 3. Uanfægtet af den kommende reform vil det dog fortsat kun være muligt at registrere folk, der 1) idømmes straf (dog ikke bøde) eller 2) har godkendt et straf-feretligt påbud/bødekendelse.

Den svenske lov foreskriver dermed fortsat, at registrering alene er forbeholdt dømte personer. Det kan herunder oplyses, at kriminalitetskravet er blevet lempet de seneste år, da man tidligere alene kunne registrere borgere, der var dømt for en forbrydelse, der kunne medføre mere end to års fængsel.

Som det også kan læses af ovenstående, findes der overordnede bestemmelser for registrering af borgere i dna-registeret, som er gældende d.d. og vil fortsætte uændret af reformen pr. 1. marts 2012.

Den gældende Polisdatalag (1998:622): <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19980622.htm>.

Den nye Polisdatalag (2010:361)(ikrafttrædelsesdato: 1. marts 2012): <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20100361.htm>.

Rättegångsbalken (1942:740) (ligeledes med reference til de nye bestemmelsers ordlyd): <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19420740.htm>.

Baggrunden for reformen af Polisdatalagen kan læses i regeringens proposition 2009/10:85: ”Integritet och effektivitet i polisens brottsbekämpande verksamhet”: <http://www.regeringen.se/content/1/c6/13/76/19/f0fb01a9.pdf>.”

Den danske ambassade i Oslo har oplyst følgende om reglerne vedrørende dna-registrering i Norge:

”Norge gennemførte i 2008 en dna-reform. Reformen og erfaringerne med den er nærmere beskrevet i vedhæftede faktaark.

Reglerne for dna-registrering findes i

- [straffeprosessloven](http://lovdata.no/all/hl-19810522-025.html) § 160 a [<http://lovdata.no/all/hl-19810522-025.html>]
- [påtaleinstruksen](http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19850628-1679.html) kap. 11 a [<http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf/sf-19850628-1679.html>]
- Riksadvokatens retningslinjer af 15. august 2008 (vedhæftes).

Hvad angår dna-prøver i udlændingesager henvises til § 87 i [utlændingsloven](http://www.lovdata.no/all/hl-20080515-035.html) [<http://www.lovdata.no/all/hl-20080515-035.html>].”

Det faktaark og de retningslinjer, som er nævnt i udtalelsen fra den danske ambassade i Norge, er vedlagt denne besvarelse.